O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati va uning umumiy qoidalari.

Qo'qon davlat pedagogika institute talabasi
Tojimatov Hojibek Abdusoli o'g'li

Annotatsiya: Dunyo miqyosida jamiyat barqarorligini harakatlantiruvchi kuchi sifatidagi yoshlarning o'rni, ularning jamiyatga ijtimoiy moslashuvi masalalari, turli mamlakatlarda yoshlar bo'yicha olib borilayotgan umumiy siyosat bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri sanaladi. Mazkur maqolada ham O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: vatanparvarlik, tashabbuskorlik, keng islohotlar, qonunlar, yoshlar huquqi, intellektual salohiyat;

Ta'kidlab o'tish lozimki, mamlakatimizda yoshlarni vatanparvarlik, milliy an'ana va qadriyatlarimizga hurmat ruhida tarbiyalash, ma'naviy yetuk va jismonan sog'lom avlodni voyaga yetkazish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish, shuningdek, har tomonlama barkamol, mustaqil fikrlaydigan, mamlakatimiz istiqboli uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir, tashabbuskor, xalq manfaati yo'lida bor salohiyatini safarbar qiladigan, shijoatli yoshlarni tarbiyalash, ularning intellektual va ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun mustahkam huquqiy poydevor yaratishga alohida e'tibor qaratilib kelinmoqda.

Mazkur sohadagi faoliyatni tubdan takomillashtirish va yangi yuksak sifat bosqichiga ko'tarish hamda "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonunda belgilangan vazifalarning to'laqonli ijrosini tashkil etish maqsadida davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyati boshqa institutlari tomonidan ushbu yo'nalishda samarali hamkorlikni amalga oshirilishi muhim ahamiyat kasb etadi. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, hozirgi davr talabi va ehtiyojlaridan kelib chiqib, yurtimizda yoshlar muammosiga alohida e'tibor qaratildi, ularning manfaat va ehtiyojlarini ta'minlash uchun keng imkoniyatlar yaratishga kirishildi, ya'ni bevosita yoshlar masalalariga mas'ul davlat va jamoat tashkilotlardan vakillar tayinlanib, bu borada keng islohotlar qilindi.

Jumladan, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi raisi, viloyatlar, Toshkent shahri, tumanlar va shaharlar hokimlarining yoshlar siyosati, ijtimoiy rivojlantirish va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha o'rinbosari, ta'lim muassasalarida yoshlar masalalariga mas'ul lavozimlari, shuningdek, 2022-yil 19-yanvardagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-92-son qarori bilan Respublika bo'yicha mahallalarga 9309 ta "Yoshlar yetakchisi" shtat birliklari joriy qilinishi va eng muhimi, davlat va jamoat tashkilotlari tomonidan tegishli qonunlarda nazarda tutilgan yoshlarimiz huquq va manfaatlarini o'zaro hamkorlik asosida himoya qilinishi yaqqol so'zimizning isbotidir.

O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosati quyidagi qoidalarga asoslanadi:—millati, irqi,tili, dini, ijtimoiy mavqei, jinsi, ma'lumoti vasiyosiye'tiqodidanqat'inazaryoshlarto'g'risida g'amxo'rlik qilish;—yoshlarni huquqiy va ijtimoiy jihatdan himoya qilish;—milliy, madaniy an'analarning avloddan-avlodga o'tishi,avlodlarning ma'naviy aloqasi;—yoshlarning tashabbuslarini qo'llab-

quvvatlash,yoshlar O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlari doirasida o‘z manfaatlarini amalgaoshirish yo‘llarini erkin tanlab olishlariga kafolat berish;—jamiyatni rivojlantirishga, ayniqsa respublika yoshlari hayotiga oid siyosat va dasturlarni ishlab chiqish hamda amalgaoshirishda yoshlarning bevosita ishtirok etishi;—huquq va burchlarning, erkinlik va fuqarolikmas’uliyatining birligini ta’minlash.

Yoshlarga oid davlat siyosati yuqoridagi qoidalarga binoan o‘z mazmunini doimiy takomillashtirish, muntazam ravishda o‘z e’tiborini jamiyat hayotining eng murakkab jihatlariga qaratish yo‘nalishlarida keng rivojlantirilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasida yosh avlodga qaratilgan davlat siyosatining bosh tamoyillari davrga hamohang tarzda takomillashib, o‘z mazmunini boyitib hamda ichki sur’atini namoyon etib bormoqda.

Buning natijasida yoshlarga oid davlat siyosatining amalga oshirilishi sohasida O‘zbekiston Respublikasida quyidagi vazifalar belgilandi:—respublika hududida yoshlarga oid davlat siyosatining ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy va tashqiliy asoslarini belgilash;—yoshlarni ijtimoiy jihatdanhimoyaqilishchora-tadbirlarini ishlab chiqish va ta’minlash;—yoshlarga oid davlat siyosati boshqaruv idoralarini tuzish;—yoshlarga oid davlat siyosati sohasida Respublikada kompleks va aniq maqsadli dasturlarini ishlab chiqish hamda amalga oshirish;—yoshlarga oiddavlat siyosatini amalga oshirishga mo‘ljallangan moliyaviy mablag‘larni tasarruf etish;—respublika yoshlarining manfaatlarini O‘zbekistonning xalqaro majburiyatlaridoirasida ifodalash;—respublika hududida yoshlarning va ular birlashmalarining ijtimoiy munosabatlarini huquqiy jihatdan tartibga solish;—respublika yoshlarining,yoshlarjamoat uyushmalarining tashabbuslarini ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy-huquqiy va tashqiliy jihatdanqo‘llab-quvvatlash;—hamma huquq sub’ektlarining O‘zbekiston Respublikasi qonunlarida yoshlarganisbatan belgilab qo‘yilgan majburiyatlariga rioya etishlarini nazorat qilish, O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid siyosatni shakllantirish hamda amalga oshirishning boshqa masalalari.Yuqorida belgilangan vazifalar asosida mamlakatda ta’limsohasini bosqichma-bosqich, aniq maqsadga yo‘naltirilgan holda isloh qilish bo‘yicha uzoqni ko‘zlagan dasturlar izchil amalga oshirib kelinmoqda.

Yoshlar siyosati jamiyatni rivojlantirish va ijtimoiy o'zgarishlarning muhim omili sifatida turli mexanizm, uslub va strategiyalarni ishlab chiqishni hamda izchil ravishda amaliyotga tadbiq etishni taqozo etadi. Davlatdagi ijtimoiy barqarorlik ko'p jihatdan yoshlarning barcha qatlamlariga yo'naltirilgan kuchli ijtimoiy himoyaga, ularning tashabbuslarini qo'llabquvvatlash hamda imkoniyatlarini yuzaga chiqarishda yetarli shart-sharoit yaratilganiga bog'liqdir. O'zbekiton - yoshlar mamlakati. Shu bois, yoshlar ta'lim-tarbiyasi va kamolotiga alohida e'tibor qaratiladi. eng avvalo, bu sohadagi ishlarni tashkil etishning huquqiy asoslari doimiy takomillashtirib borilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasining «Yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to'g'risida"gi qonunda yoshlarni huquqiy va ijtimoiy muhofaza qilish, iste'dodini qo'llabquvvatlash masalalari qamrab olingan. Shuningdek, yoshlarning bepul umumiy ta'lim olish huquqining kafolatlangani ham e'tiborga molikdir. Bugungi kunda mamlakatimizda iste'dodli yoshlarni qo'llab-quvvatlash maqsadida Prezident maktablari, Temurbeklar maktabi, ijod va ixtisoslashtirilgan maktablarda yoshlarga berilayotgan zamonaviy ta'lim-tarbiya Yangi Renessansning mustahkam poydevori bo'lmoqda. Oliy ta'lim sohasidagi islohotlar va imkoniyatlar esa yigit-qizlarning malakali mutaxassis bo'lib hayotga kirib kelishida muhim

omil bo'lmoqda. So'nggi yilllarda bu borada qator qo'llabquvvatlash, rag'batlantirishda, rahbar kadrlarning boshqaruv salohiyatini yuksaltirishda yangi tizimni shakllantirdi. Quvonarli tomoni shundaki, zamon talablari va ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar sharoitida bugungi yoshlarning talab va ehtiyojlarini o'rganib, yangidan- yangi imtiyoz va imkoniyatlar eshigi ochib berilmoqda. Yangi O'zbekistonda yoshlar siyosatini zamon talabidan kelib chiqib takomillashtirishda Prezidentimiz Shavkat MIrziyoevning tashabbuslarini alohida ta'kidlash lozim. Davlatimiz rahbarining yoshlar kamolotiga qarayotgan doimiy e'tibori, ayniqsa, ta'lim islohotlarida yaqqol ko'zga tashlanmoqda

Xulosa oʻrnida ta’kidlash lozimki, davlatimiz rahbari tomonidan barkamol avlod tarbiyasi mamlakat taqdiriga dahldor eng ustuvor vazifa sifatida belgilandi. Ularning kuch va salohiyatini yurt tinchligi, vatan taraqqiyoti va xalq farovonligi sari safarbar etishda o’z aksini topmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Karimov I.A.ning “O’zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan chora-tadbirlari to’g’risida”gi PQ_2129 son qarori.-T.: 2014.
2. “O’zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to’g’risida”gi Qonun. 1-modda // O’zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining Axborotnomasi // 1992 y., 2-son.
3. Mirahmedova U. Axborot asrida yoshlar dunyoqarashi: Nazariya va amaliyot mavzuidagi respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to’plami.-Toshkent, 2010.
4. Ijtimoiy-madaniy shaxs sifatida mukammal va har tomonlama rivojlangan shaxs g'oyasi inson taraqqiyotidagi hodisa // Aziza Aripova, 2021.
5. “Yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish strategiyasi: mavjud vaziyat va rivojlantirish istiqbollari” mavzusidagi ilmiy-amaliy konferentsiyasi 2019 yil UOʻK
6. Rasulov, R., Rasulov, V., & Eshboltaev, I. (2016). On the Theory of the Shift Linear Photovoltaic Effect in Semiconductors of Tetrahedral Symmetry Under Two-Photon Absorption. *Russian Physics Journal*, *59*(1).
7. Rustamovich, R. V., Yavkachovich, R. R., Bahroovich, A. B., Arabboyevich, M. I., & Xusnitdin, N. (2020). TWO-PHOTONE LINEAR-CIRCULAR DICHROISM IN NARROW-ZONE SEMICONDUCTORS. *European science review*, (7-8), 54-59.
8. Rasulov, V. R., Rasulov, R. Y., Eshboltaev, I. M., & Qo’chqorov, M. X. (2021). Interband Multiphoton Absorption of Light in Narrow-Gap Crystals. *European Journal of Applied Physics*, *3*(5), 51-57.
9. Rasulov, V. R., Rasulov, P. Y., Eshboltaev, I. M., & Sultonov, R. R. (2020). Size Quantization in n-GaP. *Semiconductors*, *54*(4), 429-432.
10. Rasulov, V. R., Rasulov, R. Y., Eshboltaev, I. M., & Tolaboyev, D. (2018). PHOTON DRAG EFFECT IN p-Te. *European Science Review*, (9-10-1), 249-252.
11. РАСУЛОВ, В., РАЗИКОВ, Ж., КАРИМОВА, Г., АБДУБАНАНОВ, А., & ЭШБОЛТАЕВ, И. (2017). Расчет коэффициента прохождения электронов через многослойной полупроводниковой структуры, состоящей из

прямоугольных потенциальных ям и барьеров. *Современные научные исследования и разработки*, (2), 183-185.

12. Rustamovich, R. V., Yavkachovich, R. R., Rustamovich, S. R., Mamirjonovich, E. I., & Bahromovich, A. B. (2020). Phenomenology of two and three photon linear-circular dichroism of light absorption in p-GaAs. *European science review*, (1-2), 97-100.

13. Xalmatjanova, G., & Sadikova, F. (2022). The Importance of the Cluster Method of Production in Agriculture. *Texas Journal of Agriculture and Biological Sciences*, *5*, 10-13.
14. Jakbarovich, S. B., & Rahimovna, S. F. (2020). SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURS AS THE SOCIO-ECONOMIC BASIS OF CIVIL SOCIETY. *MODERN VIEWS AND RESEARCH*, *1*, 36.
15. Садыкова, Ф. (2022). ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МУАММОЛАРИНИ ҲАЛ ҚИЛИШГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР САМАРАДОРЛИГИ: https://doi. org/10.55439/ECED/vol23_iss3/a18. *Экономика и образование*, *23*(3), 120-126.
16. Mahmudovna, A. M., & Isaboeva, M. M. (2022). Forms of organizing the cognitive activity of students in the process of solving problems and exercises in biology. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, *3*(7), 68-76.
17. Mahmudovna, A. M., & Isaboeva, M. M. (2022). Forms of organizing the cognitive activity of students in the process of solving problems and exercises in biology. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, *3*(7), 68-76.
18. Юсупова, М. Н., & Ахмедова, М. М. (2020). МЕВАЛИ ДАРАХТЛАРНИ ЗАРАРКУНАНДАЛАРИГА УЙҒУНЛАШГАН КУРАШ ЧОРАЛАРИ. *ЖУРНАЛ АГРО ПРОЦЕССИНГ*, *2*(8).
19. ТУРДИЕВА, О. М., ТОЖИБОЕВА, С. Х., & ТУРСУНОВА, Ш. А. (2015). О ПРЕДОТВРАЩЕНИИ УСТАЛОСТИ У ШКОЛЬНИКОВ. In *БУДУЩЕЕ НАУКИ-2015* (pp. 422-426).
20. Tursunova, S. A., & Mamasoliev, S. T. ALGOFLORA OF TYPICAL GRAY SOILS FOR CONTINUOUS TILLAGE. *Chief Editor*.
21. Рузиматов, Р. Я., Махкамов, Г. М., Отажонова, С. Р., & Турсунова, Ш. А. (2017). Промышленное развитие в Коканде, причины экологических проблем (1956-1975гг.). *Высшая школа*, (6), 77-78.
22. Тошматова, Ш. Р. (2016). Показатели достоверности и нарушения подразделений экологических ниш тлей. *Молодой ученый*, (20), 50-53.
23. Toshmatova, S. R., & Usmonov, S. O. (2021). Biological aspects of human adaptation to environmental conditions. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, *11*(3), 2185-2188.
24. Kalonova, M., Tashmatova, R. V., & Mukhamadiev, N. K. (2020). Preparation of melanin from silkworm wastes and studying its physical and chemical

characteristics. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES*, *1*(2), 8-12.

25. Muminova, R. N., & Tashmatova, R. S. (2021). Bioecological features and significance of higher aquatic plants of the syr darya basin. *ASIAN JOURNAL OF MULTIDIMENSIONAL RESEARCH*, *10*(4), 939-943.
26. Toshmatova, S. R., & Ernazarov, I. (2021). THE IMPORTANCE OF THE PROBLEM OF BIOREMEDIATION AS AN IMPORTANT SCIENTIFIC AND PRACTICAL PROBLEM IN THE FIELD OF HUMAN ACTIVITY. *Экономика и социум*, (1-1), 274-276.
27. ТОШМАТОВА, Ш. Р., ЭРНАЗАРОВ, З. М., & ИБРАГИМОВА, Д. А. ILMIY XABARNOMA. НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК. *ILMIY XABARNOMA. НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК Учредители: Андижанский государственный университет им. ЗМ Бабура*, (4), 48-55.
28. Toshmatova, S. R., Ernazarov, Z. M., & Ibragimova, D. A. RESULTS OF ANALYSIS OF AN APPLE OF RED BLOOD APHID (ERIOSOMA LANIGERIUM) IN THE RESEARCH AREA. *ILMIY XABARNOMA*, 54.
29. Махкамов, Г. М., & Рузматов, Р. Я. (2020). Педагогические и психологические проблемы обучения детей с нарушениями зрения. *Наука и мир*, *2*(4), 84-86.
30. Облабердиева, К. Д., Махкамов, Г. М., Рузметов, Р. Я., & Абдупаттоев, Х. А. (2016). Воспитание информационной и нравственной культуры у современной молодежи в интернете. In *Сборники конференций НИЦ Социосфера* (No. 12, pp. 116-118). Vedecko vydavatelske centrum Sociosfera-CZ sro.
31. Mahkamov, G. M., & Ruzmatov, R. Y. (2021). About the practice of using excursions in natural lessons. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, *11*(3), 2066-2070.
32. Mo'minova, R. N., & Sobirjonov, S. (2022). DEVELOPMENT OF ECOLOGY IN UZBEKISTAN. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876*, *16*(06), 82-85.
33. Махкамов, Г. М., & Рузиматов, Р. Е. (2019). ПРОМЫШЛЕННОСТЬ АНДИЖАНА В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ. In *Россия и мир в новое и новейшее время-из прошлого в будущее* (pp. 335-337).
34. Рузиматов, Р. Я., Махкамов, Г. М., Отажонова, С. Р., & Турсунова, Ш. А. (2017). Промышленное развитие в Коканде, причины экологических проблем (1956-1975гг.). *Высшая школа*, (6), 77-78.
35. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI, O. V. O. (2021). RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI Yusupov Ibragim Mirsaydalievich UMUMIY MIKROBIOLOGIYA 5110400-Biologiya o'qitish metodikasi DARSLIK Toshkent-2020 138-139 бетлар. *Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг ўқув-услубий бирлашма ва комиссиялари томонидан ижобий хулоса берилган. Ўз Р. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг*.

36. Yusupov, I. (2021, July). METHODS OF DETERMINING THE MINERALIZATION OF THE SOIL. In *Конференции*.
37. Yusupov, I. (2021, August). METHODS OF DETERMINING THE MINERALIZATION OF THE SOIL: https://doi. org/10.47100/conferences. v1i1. 1393. In *RESEARCH SUPPORT CENTER CONFERENCES* (No. 18.06).
38. Mirsaydalievich, Y. I. (2022). SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASES OF ECOLOGICAL EDUCATION OF SCHOOLCHILDREN. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429*, *11*(06), 102-106.
39. Mirsaydaliyevich, Y. I. (2022). HISTORY OF BIOINFORMATICS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429*, *11*(07), 72-76.
40. Юсупова, Д. Ш., & Исабаев, М. М. (2022). ОТНОШЕНИЕ УЧИТЕЛЕЙ К ИНКЛЮЗИВНОМУ ОБРАЗОВАНИЮ В КАЗАХСТАНЕ: КЕЙС ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ ГОРОДА АЛМАТЫ. *Central Asian Economic Review*, (5), 76-89.
41. Исабаева, М. М. (2014). ПРОБЛЕМЫ ПРОФОРИЕНТАЦИОННОЙ РАБОТЫ В СОВРЕМЕННОЙ ШКОЛЕ. In *Научный потенциал молодежи в решении задач модернизации России* (pp. 345-346).
42. Исабаева, М. М. (2012). Наркомания–общий враг человечества. *Молодой ученый*, (2), 265-267.
43. Сейтказиева, А. М., Исабаев, М. М., & Раушанов, Е. М. (2019). ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ФИРМЫ В РАМКАХ ИНДУСТРИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР. *Economics: the strategy and practice*, *14*(4), 43-52.
44. Usmonova, M., & Mo'Minova, M. (2022). O'QUVCHILARNING BIOLOGIYA FANIDAN KREATIV FIKRLASH QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO PISA DASTURINING AHAMIYATI. *Science and innovation*, *1*(B7), 1254-1257.
45. Turdaliev, A., Usmonova, M., & Matholiqov, R. (2022). ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЎҚИТУВЧИНИНГ МЕТОДИК КОМПЕТЕНТЛИГИНИ МОҲИЯТИ. *Science and innovation*, *1*(B6), 450-455.
46. Turdaliev, A., Usmonova, M., & Matholiqov, R. (2022). THE ESSENCE OF THE TEACHER'S METHODOLOGICAL COMPETENCE IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM. *Science and Innovation*, *1*(6), 450-455.
47. Usmonova, M. (2022). SPECIFITY OF INTERACTIVE METHODS IN LANGUAGE LESSONS. *Science and innovation*, *1*(B5), 165-168.